

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Географічний факультет
Кафедра геодезії та картографії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Заступник декана
з навчальної роботи
 В. Ф. Пасько
11 вересня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
“МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ З ОСНОВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ”

для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 10 “Природничі науки”
спеціальності 103 “Науки про Землю”
освітньої програми “Картографія та географічні інформаційні системи”

Вид дисципліни – обов’язкова (ОК.01)

Форма навчання – денна

Навчальний рік – 2020/2021

Семестр – 2

Кількість кредитів ЄКТС – 3

Мова викладання, навчання та оцінювання – українська

Форма підсумкового контролю – залік

Викладачі: професор Сидоренко Л. І.;
доцент Харченко О. С.;
професор Бондаренко Е. Л.

Пролонговано: на 2021/22 н. р. (Володимир ПАСЬКО) 31.08.2021 р. ;
на 2022/23 н. р. _____ (“_____”) _____ 2022 р. ;
на 2023/24 н. р. _____ (“_____”) _____ 2023 р.

Київ – 2020

Розробники:

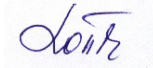
Сидоренко Лідія Іванівна, професор кафедри філософії та методології, доктор філософських наук, професор.

Харченко Олеся Степанівна, доцент кафедри інтелектуальної власності, кандидат юридичних наук, доцент.

Бондаренко Едуард Леонідович, професор кафедри геодезії та картографії, доктор географічних наук, професор.

Затверджено на засіданні кафедри геодезії та картографії, протокол № 1 від 31 серпня 2020 року.

В. о. завідувача кафедри

Бондаренко Е. Л.

31 серпня 2020 року.

Схвалено науково-методичною комісією географічного факультету, протокол № 5 від 11 вересня 2020 року.

Голова науково-методичної комісії

Запотоцький С. П.

11 вересня 2020 року.

ВСТУП

1. Мета навчальної дисципліни – розширити у студентів базові знання з методології та організації наукових досліджень, основ інтелектуальної власності у галузі картографії з набуттям ними нових компетентностей, в тому числі і для виконання випускної кваліфікаційної роботи магістра.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни: наявність освітнього ступеня бакалавра, успішне опанування дисциплін 1 семестру навчання в магістратурі.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Загальні питання методології та організації наукових досліджень.
2. Основи інтелектуальної власності.
3. Організація проведення наукового дослідження у галузі картографії та ГІС.

4. Основні завдання навчальної дисципліни:

– розширити знання, уміння та навички проведення наукових досліджень у галузі картографії шляхом формування нових загальних і предметних компетентностей;

– удосконалити вміння виокремлювати актуальні напрями наукових досліджень у зазначеній галузі та формулювання основних обов'язкових структурних елементів випускної науково-дослідницької роботи;

– виробити навички проведення аналізу різномірних інформаційних джерел, нормативно-правових документів тощо, необхідних для проведення наукових досліджень;

– сформувати вміння застосовувати системний підхід при вивченні основних теоретичних положень курсу.

Дисципліна спрямована на досягнення таких загальних і спеціальних (фахових) компетентностей випускника:

– K02. Вміння виявляти, ставити, вирішувати проблеми (загальна компетентність);

– K03. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (загальна компетентність);

– K04. Здатність працювати в міжнародному контексті (загальна компетентність);

– K06. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (загальна компетентність);

– K07. Здатність розробляти та управляти проектами (загальна компетентність);

– K08. Розуміння необхідності дотримання норм авторського і суміжних

прав інтелектуальної власності; сприйняття державної та міжнародної систем правової охорони інтелектуальної власності (спеціальна компетентність);

– K09. Знання сучасних засад природокористування, взаємодії природи і суспільства із застосуванням раціонального використання природних ресурсів, екологічних аспектів та основ природоохоронного законодавства (спеціальна компетентність);

– K11. Володіння сучасними методами досліджень, які використовуються у виробничих та науково-дослідницьких організаціях при вивченні Землі, її геосфер та їхніх компонентів (спеціальна компетентність);

– K13. Уміння застосовувати наукові знання і практично втілювати їх для розробки та впровадження механізмів геопланування, територіального планування, проведення моніторингу розвитку регіонів, складання стратегічних планів і програм (спеціальна компетентність);

– K14. Вміння проектувати, планувати і проводити наукові дослідження, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове впровадження у виробництво, писати наукові роботи (спеціальна компетентність).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання		Методи		Бал у підсумковій оцінці
(1 – знати, 2 – вміти, 3 – [комунікація], 4 – [автономність та відповідальність])		викладання та навчання	оцінювання	
Код	Характеристика результату			
1.1.	Головну мету та функції науки; можливості їх застосування у процесі виконання науково-дослідних робіт у галузі картографії.	лекції		
1.2.	Існуючу (сучасну) ситуацію в галузі картографії щодо можливостей проведення актуальних та затребуваних наукових досліджень у ній; особливості права інтелектуальної власності на виконані роботи.	лекції	письмова контрольна робота	15
1.3.	Основні наукові праці та досягнення вітчизняних учених у галузі	лекції	письмова контрольна робота	15

	картографії, що формують сучасний стан науки в даній сфері.			
1.4.	Шляхи та перспективи розвитку наукових досліджень у картографії.	лекції		
2.1.	Формулювати мету, основні завдання на проведення наукового дослідження.	семінари	виступ на семінарах	10
2.2.	Проводити аналіз різномірних джерел для одержання повної, точної та достовірної інформації для проведення наукових досліджень.	семінари	виступ на семінарах	
2.3.	Представляти сучасну ситуацію в галузі картографії у зв'язку з впровадженням нових технологій проведення науково-дослідних робіт.	семінари	виступ на семінарах	
2.4.	Залучати найсучасніший інструментарій для вирішення поставлених задач та використовувати системний підхід при вивченні основних теоретичних положень курсу.	семінари	виступ на семінарах	10
3.1.	Демонстрація знань, умінь і навичок.	консультація	залік	40
4.1.	Самостійна аналітична задача.	лекції, консультації впродовж семестру	захист виконаної домашньої роботи	10

6. Співвідношення результатів вивчення дисципліни з програмними результатами навчання.

Програмні результати навчання	Результати навчання (за кодами)									
	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	4.1
ПР01. Аналізувати особливості природних та антропогенних систем і об'єктів геосфер Землі.						+	+		+	+
ПР02. Застосовувати свої	+	+	+	+					+	

знання для визначення і вирішення проблемних питань і прийняття обґрунтованих рішень в науках про Землю.										
ПР03. Вміти спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань, у тому числі в міжнародному контексті, в глобальному інформаційному середовищі.						+	+			
ПР05. Планувати і здійснювати наукові експерименти, писати наукові роботи за фахом.						+			+	+
ПР07. Знати сучасні методи дослідження Землі та її геосфер і вміти їх застосовувати у виробничій та науково-дослідницькій діяльності.	+	+	+	+					+	+
ПР12. Моделювати геосферні об'єкти і процеси, застосовуючи картографічні і математичні методи та геоінформаційні технології.									+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1. Форми та організація оцінювання:

- **поточне (семестрове) оцінювання** (семінари (мінімальна оцінка 24, максимальна 40; контрольні роботи (6 – 10); самостійна робота (5 – 10));
- **підсумкове (заключне) оцінювання у формі заліку** (оцінка за знання теорії (мінімум 12, максимум 20 балів); оцінка за практичну частину (13 – 20).

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж критично-розрахунковий мінімум – 35 балів, для допуску до форми підсумкового контролю необхідно обов'язково здати додатково виконане індивідуальне комплексне завдання.

7.2. Шкала переведення рейтингу до традиційної оцінки.

Оцінка за 100-бальною системою	Оцінка за 2-бальною системою при складанні заліку (національною шкалою)
90 – 100	зараховано
75 – 89	
60 – 74	
0 – 59	не зараховано (з можливістю повторного складання)

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ, СЕМІНАРІВ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
ТА ІНШИХ ФОРМ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ.**

№ лекції	Тема лекції	Кількість годин			
		Лекції	Сем.	Сам.	Інші
Змістовий модуль 1 “Загальні питання методології та організації наукових досліджень”.					
1	Наука та наукова діяльність у сучасному світі: теоретичні та методологічні принципи науки; види та ознаки наукового дослідження; методологія і методи наукових досліджень; організація наукової діяльності в Україні.	2	2	6	
2	Технологія проведення наукових досліджень: загальна характеристика процесів наукового дослідження; формулювання теми наукового дослідження та визначення робочої гіпотези; визначення мети, завдань, об’єкта й предмета дослідження; виконання теоретичних і прикладних наукових досліджень; оформлення звіту про виконану науково-дослідну роботу.	2	2	6	
3	Інформаційне забезпечення проведення наукових досліджень: види та пошук необхідної інформації; бібліографічний апарат; робота над написанням наукових робіт.	1	1	6	
<i>Модульна контрольна робота 1</i>					
Змістовий модуль 2 “Основи інтелектуальної власності”.					
4	Поняття та види права інтелектуальної власності: вітчизняна нормативно-правова регламентація права інтелектуальної власності; співвідношення права інтелектуальної власності з правом власності; види права інтелектуальної власності; система державної охорони права інтелектуальної власності	2	2	6	
5	Авторське право та суміжні права: поняття авторського права; джерела авторського права; об’єкти та суб’єкти авторського права; зміст авторського права; строк дії авторського права; суміжні права.	2	2	6	
6	Право промислової власності. Засоби	1	1	6	

	індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг як об'єкт права інтелектуальної власності. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності. Договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.				
<i>Модульна контрольна робота 2</i>					
Змістовий модуль 3 “Організація проведення наукового дослідження у галузі картографії та ГІС”.					
7	Особливості організації та проведення наукових досліджень у сфері картографії: можливості застосування функцій науки у процесі виконання науково-дослідних робіт у картографії; спеціальні методи наукових досліджень.	2	2	7	
8	Основні сучасні наукові досягнення вітчизняних учених та перспективні напрями наукових досліджень у галузі картографії та ГІС.	2	2	7	
<i>Модульна контрольна робота 3</i>					
9	Консультації				2
ВСЬОГО		14	14	60	2

Загальний обсяг **90** год., в тому числі: лекцій – **14** год., семінарських занять – **14** год., консультацій – **2** год., самостійної роботи – **60** год.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна.

1. Аксютіна А. В. Інтелектуальна власність: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / А. В. Аксютіна, О. В. Нестерцова-Собакар, В. В. Тропін [та ін.]; За заг. ред. О. В. Нестерцової-Собакар. – Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. – 140 с.

2. Афанасьєв А. Основи наукових досліджень: навч. посібник / Харківський національний економічний ун-т. – Х. : ХНЕУ, 2005. – 96 с.

3. Бондаренко Е. Л. Методичні рекомендації до виконання та підготовки до захисту випускних кваліфікаційних робіт магістра / Е. Л. Бондаренко, Л. М. Даценко, І. О. Підлісецька. – К., 2019. – 40 с.

4. Бондаренко Е. Л. Методологічні особливості картографування природно-заповідного фонду України засобами інтерактивних карт (на прикладі Полтавської області) / Е. Л. Бондаренко, М. О. Кирилюк // Проблеми безперервної географічної освіти і картографії. – 2020. – № 31. – С. 6–14.

<http://periodicals.karazin.ua/pbgok/article/view/16184>

DOI:

<https://doi.org/10.26565/2075-1893-2020-31-01>

5. Дахно І. І. Право інтелектуальної власності: навч. посібник, вид. 2-ге / І. І. Дахно. – К. : ЦНЛ, 2006. – 278 с.
6. Добронравова І. С. Філософія та методологія науки. Підручник для університетів / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко. К.: ВПЦ «Київський університет», 2008. – 223 с.
7. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
8. Право інтелектуальної власності. Академічний курс : Підручник для студентів вищих навч. закладів / За ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. – К. : Концерн Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. – 696 с.
9. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / Г. С. Цехмістрова. – К.: Вид. дім “Слово”, 2003. – 240 с.
10. Шейко, В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – 5-те вид., стер. – К.: Знання, 2006. – 307 с.
11. Bondarenko E. Geoeological Atlas of the Nature Reserve Fund of Ukraine as a Geoinformation System: a Methodological Approach to Content Development / E. Bondarenko, M. Kyryliuk // Geoinformatics 2021: Theoretical and Applied Aspects. – Volume 2021. – P. 1–5.
<https://www.earthdoc.org/content/papers/10.3997/2214-4609.20215521032> DOI:
<https://doi.org/10.3997/2214-4609.20215521032>

Додаткова.

12. Баскаков А. Я. Методология научного исследования: учеб. пособие / А. Я. Баскаков, Н. В. Туленков. – К.: МАУП, 2004. – 216 с.
13. Грищенко І. Основи наукових досліджень: Навч. посібник / І. Грищенко. – К. : Вид-во КНТЕУ, 2001. – 185 с.
14. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. – Видання офіційне. – К.: ДП “УкрНДНЦ”, 2016. – 16 с.
15. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис: загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1–2003, ІДТ). – Видання офіційне. – К.: Держспоживстандарт України, 2007. – 124 с. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної і видавничої справи).
16. Закон України “Про наукову і науково-технічну діяльність” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1977-12>.
17. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / О. В. Крушельницька. – К.: Кондор, 2006. – 206 с.
18. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень / В. І. Романчиков. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 254 с.